

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 13 юни 2022 г.
(OR. fr, en)

9736/22

ECOFIN 537
UEM 140
SOC 327
EMPL 213
COMPET 428
ENV 526
EDUC 203
RECH 321
ENER 240
JAI 792
GENDER 77
ANTIDISCRIM 57
JEUN 87
SAN 331

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	9400/22 - COM(2022) 602 final
Относно:	Препоръка за ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно националната програма за реформи на Белгия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2022 г.

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, преработен и съгласуван в различните комитети на Съвета въз основа на предложението на Комисията COM(2022) 602 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от ...

относно националната програма за реформи на Белгия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2022 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета², с който бе създаден Механизъм за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. Той допринася за икономическото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и увеличаващи растежа реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход, като същевременно укрепва устойчивостта и потенциалния растеж на икономиките на държавите членки. Той спомага също за укрепване на устойчивите публични финанси и за стимулиране на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде актуализирано през юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

² Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (2) На 24 ноември 2021 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2022 г. Тя надлежно взе предвид Социалния ангажимент от Порто, подписан на 7 май 2021 г., за по-нататъшно прилагане на Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 25 март 2022 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. На 24 ноември 2021 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета³ Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение, в който Белгия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2022 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. На 5 април 2022 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната⁴ („препоръката от 2022 г. относно еврозоната“), а на 14 март 2022 г. – съвместния доклад за заетостта.

³ Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

⁴ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ С 153, 7.4.2022 г., стр. 1).

- (3) След световната пандемия нахлуването на Русия в Украйна значително промени геополитическия и икономическия контекст. Последиците от нахлуването върху икономиките на държавите членки бяха усетени, наред с другото, чрез по-високите цени на енергията, храните и суровините и по-слабите перспективи за растеж. По-високите цени на енергията са особено тежки за най-уязвимите домакинства, изпитващи енергийна бедност или изложени на риск от енергийна бедност, както и за дружествата, които са най-уязвими спрямо растежа на цените на енергията. В Съюза се наблюдава и безпрецедентен приток на хора, бягащи от Украйна. Икономическите последици от агресивната война на Русия засегнаха държавите членки асиметрично. В този контекст на 4 март 2022 г. за първи път бе задействана Директива 2001/55/ЕО на Съвета⁵ чрез Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета⁶, с която на разселените лица от Украйна беше предоставено правото на законно пребиваване в Съюза, както и достъп до образование и обучение, пазара на труда, здравеопазване, жилищно настаняване и социално подпомагане.

⁵ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

⁶ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

- (4) Като се има предвид бързо променящата се икономическа и геополитическа ситуация, през 2022 г. европейският семестър възобновява широкообхватната си координация на икономическите политики и политиките по заетостта, като същевременно се усъвършенства в съответствие с изискванията за изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост, както е посочено в годишния обзор на устойчивия растеж за 2022 г. Изпълнението на приетите планове за възстановяване и устойчивост е от съществено значение за постигането на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през циклите на европейския семестър за 2019 г. и 2020 г. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и 2020 г. продължават да бъдат също толкова важни и за плановете за възстановяване и устойчивост, които са преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241, в допълнение към всички останали специфични за всяка държава препоръки, отправени до датата, на която са представени тези преразгледани, актуализирани или изменени планове.
- (5) Общата клауза за дерогация в Пакта за стабилност и растеж действа от март 2020 г. В съобщението си от 3 март 2021 г., озаглавено „Една година от началото на пандемията от COVID-19: ответни мерки на фискалната политика“, Комисията изрази становище, че решението за дезактивиране или продължаване на прилагането на общата клауза за дерогация следва да се основава на цялостна оценка на състоянието на икономиката, като равнището на икономическата активност в Съюза или еврозоната се сравнява с равнищата отпреди кризата (края на 2019 г.) като ключов количествен критерий. Повишената несигурност и силните рискове от влошаване на икономическите перспективи в контекста на войната в Европа, безпрецедентното покачване на цените на енергията и продължаващите смущения във веригата на доставки оправдават удължаването на срока на действие на общата клауза за дерогация на Пакта за стабилност и растеж до 2023 г.

- (6) Съгласно подхода в препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.⁷ относно програмата за стабилност за 2021 г. на Белгия, общата фискална позиция понастоящем се измерва най-добре с промяната в първичните разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19), но като се включват свързаните със средносрочния потенциален растеж разходи, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза⁸. Освен общата фискална позиция, за да се прецени дали националната фискална политика е предпазлива и дали съставът ѝ допринася за устойчиво възстановяване, което е в съответствие с екологичния и цифровия преход, се обръща внимание и на развитието на финансираните на национално равнище първични текущи разходи⁹ (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19) и инвестиции.

⁷ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Белгия (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 1).

⁸ Прогнозите за фискалната позиция и нейните компоненти в настоящата препоръка са оценки на Комисията, основани на допусканията, залегнали в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. Оценките на Комисията на средносрочния потенциален растеж не включват положителното въздействие на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и които могат да стимулират потенциалния растеж.

⁹ Нефинансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост или други фондове на Съюза.

- (7) На 2 март 2022 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят общи насоки за фискалната политика през 2023 г. („фискалните насоки“), целящи да се подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията отбеляза, че въз основа на макроикономическите перспективи от зимната прогноза от 2022 г. преминаването от съвкупна подкрепяща фискална позиция през 2020–2022 г. към до голяма степен неутрална съвкупна фискална позиция, при запазване на готовността да се реагира на променящата се икономическа ситуация, изглежда подходящо през 2023 г. Комисията обяви, че фискалните препоръки за 2023 г. следва да продължат да бъдат диференцирани между отделните държави членки и да вземат предвид възможното разпространение на ефекти между отделните държави. Комисията прикани държавите членки да отразят насоките в своите програми за стабилност и конвергенция. Комисията пое ангажимент да следи отблизо икономическото развитие и при необходимост ще коригира своите насоки на политиката най-късно с пролетния пакет за европейския семестър от края на май 2022 г.
- (8) По отношение на фискалните насоки фискалните препоръки за 2023 г. отчитат влошените икономически перспективи, повишената несигурност и допълнителните рискове от влошаване, както и по-високата инфлация в сравнение със зимната прогноза от 2022 г. на Комисията. На фона на тези съображения фискалните мерки трябва да доведат до увеличение на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход и енергийната сигурност и до поддържане на покупателната способност на най-уязвимите домакинства, така че да се смекчи въздействието на покачването на цените на енергията и да се спомогне за ограничаване на инфлационния натиск от вторични ефекти чрез целенасочени и временни мерки. Фискалната политика трябва да остане гъвкава, за да се адаптира към бързо променящите се обстоятелства, включително предизвикателствата, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна по отношение на отбраната и сигурността, и да бъде диференцирана в отделните държави членки в зависимост от тяхното фискално и икономическо положение, включително по отношение на излагането им на кризата и притока на разселени лица от Украйна.

- (9) На 30 април 2021 г. Белгия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Белгия¹⁰. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, гласящо, че Белгия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.
- (10) На 30 април 2022 г. Белгия представи своята национална програма за реформи за 2022 г. и своята програма за стабилност за 2022 г., спазвайки крайния срок, определен в член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2022 г. отразява също шестмесечното докладване на Белгия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

¹⁰ ST 10161/21 INIT; ST 10161/21 ADD 1.

- (11) На 23 май 2022 г. Комисията публикува доклада за Белгия за 2022 г. В него беше оценен напредъкът на Белгия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета през 2019 г., 2020 г. и 2021 г., и беше направен преглед на изпълнението от Белгия на плана за възстановяване и устойчивост въз основа на набора от показатели за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства, включително породените от руското нахлуване в Украйна. В него бяха оценени също напредъкът на Белгия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.
- (12) На 23 май 2022 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Белгия, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2021 г. надхвърли референтната стойност по Договора от 3 % от брутният вътрешен продукт (БВП), а нейният консолидиран държавен дълг надхвърли референтната стойност по Договора от 60 % от БВП и не спази целевия показател за намаляване на дълга. В доклада се стига до заключението, че критериите за дефицита и дълга не са изпълнени. В съответствие със съобщението от 2 март 2022 г. Комисията счете, в рамките на своята оценка на всички съответни фактори, че спазването на целевия показател за намаляване на дълга би означавало твърде възискателно фискално усилие, съсредоточено в началото на периода, което може да застраши растежа. Поради това според Комисията спазването на целевия показател за намаляване на дълга не е оправдано при настоящите извънредни икономически условия. Както бе обявено, Комисията не предложи откриването на нови процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2022 г. и ще прецени отново дали е необходимо да предложи откриването на такива процедури през есента на 2022 г.

(13) В препоръката си от 20 юли 2020 г.¹¹ Съветът препоръча на Белгия да предприеме всички необходими мерки през 2020 г. и 2021 г., в съответствие с общата клауза за дерогация, за ефективно справяне с пандемията от COVID-19, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Освен това той препоръча на Белгия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. През 2021 г. съгласно данните, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Белгия намаля от 9,0 % от БВП през 2020 г. на 5,5 %. Ответните мерки на фискалната политика на Белгия подпомогнаха икономическото възстановяване през 2021 г., а временните извънредни мерки намаляха от 4,4 % от БВП през 2020 г. на 2,9 % през 2021 г. Мерките, предприети от Белгия през 2021 г., бяха в съответствие с препоръката на Съвета от 20 юли 2020 г. Дискреционните бюджетни мерки, приети от правителството през 2020 г. и 2021 г., бяха предимно временни или съпътствани от компенсаторни мерки. В същото време някои от дискреционните мерки, приети от правителството през периода 2020—2021 г., не бяха временни или съпътствани от компенсаторни мерки, състоящи се главно от постоянно увеличение на минималните пенсии и заплатите в здравния сектор. Съгласно данните, потвърдени от Евростат, консолидираният държавен дълг намаля от 112,8 % от БВП през 2020 г. на 108,2 % от БВП през 2021 г.

¹¹ Препоръка на Съвета от 20 юли 2020 г. относно националната програма за реформи на Белгия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2020 г. (ОВ С 282, 26.8.2020 г., стр. 1).

(14) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. е благоприятен. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 3,0 % през 2022 г. и с 1,9 % през 2023 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-слаб растеж на реалния БВП от 2,0 % през 2022 г. и 1,6 % през 2023 г., главно поради по-ранната крайна дата за макроикономическите прогнози, на които се основава програмата за стабилност за 2022 г., която беше изготвена преди началото на агресивната война на Русия срещу Украйна. В своята програма за стабилност за 2022 г. правителството очаква номиналният дефицит да намалее до 5,2 % от БВП през 2022 г. и до 3,6 % през 2023 г. Спадът през 2022 г. отразява главно стабилния растеж на икономическата активност и отмяната на повечето извънредни мерки. Според програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква (незначително) да намалее до 108,0 % през 2022 г. и да нарасне до 108,8 % през 2023 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда бюджетен дефицит за 2022 г. и 2023 г. в размер съответно на 5,0 % от БВП и 4,4 % от БВП. През 2022 г. това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2022 г., въпреки по-неблагоприятния макроикономически сценарий в прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г., тъй като бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2022 г. отчитат (единствено) техническа корекция, отразяваща въздействието върху бюджета на последиците от агресивната война на Русия срещу Украйна през 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда по-голям дефицит в консолидирания държавен бюджет през 2023 г., главно поради по-неблагоприятен макроикономически сценарий и все още неуточнени мерки през последните години от периода, обхванат от програмата за стабилност за 2022 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда до голяма степен сходно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 107,5 % през 2022 г., но по-ниско съотношение през 2023 г. от 107,6 %, което отразява по-слабото увеличение на дефлатора на БВП в програмата за стабилност за 2022 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. средносрочният (10-годишен среден) потенциален растеж на производството се оценява на 1,4 %. Тази прогноза не включва обаче въздействието на реформите, които са част от плана за възстановяване и устойчивост и могат да стимулират потенциалния растеж на Белгия.

(15) През 2022 г. правителството постепенно премахна по-голямата част от мерките, предприети в отговор на кризата, предизвикана от COVID-19, така че се очаква временните извънредни мерки да намалееят от 2,9 % от БВП през 2021 г. на 0,4 % през 2022 г. Държавният дефицит през 2022 г. е засегнат от мерките, приети за противодействие на икономическото и социалното въздействие на повишените цени на енергията, които според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се оценяват на 0,5 % от БВП през 2022 г. и 0% от БВП през 2023 г.¹² Тези мерки се състоят главно от трансфери на еднократни суми към домакинствата и от намаляване на косвените данъци върху потреблението на енергия. Тези мерки бяха обявени за временни и засягат 2022 г. Ако обаче цените на енергията останат високи през 2023 г., някои от тези мерки биха могли да бъдат продължени. Някои от тези мерки нямат конкретна насоченост, по-специално повсеместните трансфери към домакинствата в подкрепа на потреблението на енергия и намаляването на ставките на ДДС за газ и електроенергия и акцизите върху бензина. Бюджетният дефицит е повлиян и от разходите за осигуряване на временна закрила на разселените лица от Украйна, като според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. тези разходи се очаква да бъдат 0,1 % от БВП през 2022 г. и през 2023 г.,¹³ както и от увеличените разходи за отбрана (0,1 % от БВП през 2022 г.).

¹² Числата представляват равнището на годишните бюджетни разходи за мерките, предприети от есента на 2021 г. насам, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно, мерките за капиталови разходи.

¹³ Очаква се общият брой на лицата, разселени от Украйна в Съюза, постепенно да достигне 6 милиона до края на 2022 г., като тяхното географско разпределение се изчислява въз основа на големината на установилата се диаспора, относителното население на приемащата държава членка и актуалното разпределение на разселените лица от Украйна в целия Съюз към март 2022 г. За бюджетните разходи за едно лице оценките се основават на модела за микросимулация Euromod на Съвместния изследователски център на Комисията, като се вземат предвид както паричните преводи, на които лицата може да имат право, така и обезщетенията в натура като образование и здравеопазване.

- (16) В препоръката си от 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Белгия да използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно следва разумна фискална политика. Освен това тя следва да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът също така препоръча на Белгия, когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план, и същевременно да засили инвестициите с цел стимулиране на потенциала за растеж.

(17) През 2022 г. според прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. и информацията, включена в програмата за стабилност на Белгия за 2022 г., се предвижда фискалната позиция да бъде подкрепяща и да възлиза на -2,4 % от БВП¹⁴. Белгия планира да предоставя непрекъсната подкрепа за възстановяването, като използва Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции, както беше препоръчано от Съвета. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да нарасне с 0,2 процентни пункта от БВП в сравнение с 2021 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да допринесат по неутрален начин за фискалната позиция през 2022 г.¹⁵ Поради това Белгия планира да запази инвестициите, финансирани на национално равнище, както бе препоръчано от Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2022 г. се очаква да доведе до експанзионистичен принос в размер на 2,1 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Този съществен експанзионистичен принос включва допълнителното въздействие на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията (0,5 % от БВП), както и разходите за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (0,1 % от БВП). Освен това увеличението на държавните разходи, дължащо се на автоматичната индексация на заплатите в публичния сектор и социалните плащания, както и в по-малка степен на по-голямото държавно потребление на стоки и услуги, също се очаква да допринесе за експанзионистичния принос на финансираните на национално равнище нетни първични текущи разходи. Според прогнозата на Комисията тези мерки и факторите за по-големите разходи не са напълно съчетани с компенсаторни мерки.

¹⁴ Отрицателният знак на показателя съответства на превишение на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична фискална политика.

¹⁵ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат експанзионистичен принос от 0,1 процентни пункта от БВП.

- (18) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2022 г. се предвижда фискалната позиция през 2023 г. да бъде 0,0 % от БВП, при условие че политиката остане непроменена¹⁶. Очаква се през 2023 г. Белгия да продължи да използва безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването. Положителният принос към икономическата активност на разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, се прогнозира да остане непроменен в сравнение с 2022 г. Предвижда се финансираните на национално равнище инвестиции да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,1 процентни пункта от БВП през 2023 г.¹⁷ Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да има до голяма степен неутрален принос в размер на 0,1 процентни пункта към цялостната фискална позиция. Това включва въздействието от постепенната отмяна на мерките, предприети в отговор на по-високите цени на енергията (0,5 % от БВП).
- (19) В програмата за стабилност за 2022 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 3,4 % от БВП през 2024 г. и до 2,7 % през 2025 г. Поради това се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да спадне под 3 % от БВП до 2025 г. Тези прогнози се основават на макроикономически сценарий, разработен преди руското нахлуване в Украйна, и предвиждат все още неуточнени мерки през последните години от периода, обхванат от програмата за стабилност за 2022 г., и по-специално т.нар. „гъвкаво бюджетно усилие“ в размер на 0,8 % от БВП между 2023 г. и 2025 г. Съгласно програмата за стабилност за 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нараства до 2025 г., по-конкретно с увеличение до 109,7 % през 2024 г. и до 110,1 % през 2025 г. Съгласно анализа на Комисията рисковете за устойчивостта на дълга изглеждат високи в средносрочен план.

¹⁶ Отрицателният (положителният) знак на показателя съответства на превишение (недостиг) на растежа на първичните разходи в сравнение със средносрочния икономически растеж, което е индикация за експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

¹⁷ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да имат неутрален принос.

(20) При непроменени политики се очаква въздействието на разходите, свързани със застаряващото население, върху публичните финанси да се влоши бързо. В доклада на Комисията за застаряването на населението от 2021 г.¹⁸ се предвижда разходите, свързани със застаряването на населението, да се увеличат с 3,6 процентни пункта до 2040 г. и с 5,4 процентни пункта от БВП до 2070 г., най-вече поради разходите за пенсии и дългосрочни грижи. В своя план за възстановяване и устойчивост Белгия пое ангажимент да извърши пенсионна реформа, наред с другото, за да подобри финансовата и социалната устойчивост на системата и да насърчи сближаването между различните пенсионни схеми. Що се отнася до дългосрочните грижи, Белгия вече е една от държавите с най-големи разходи в Съюза през 2019 г., които се очаква да нараснат допълнително с 14 % до 2030 г. и с 2,2 процентни пункта от БВП до 2070 г. Въпреки че се наблюдават големи регионални различия, започнаха реформи за подобряване на разходоефективното използване на различните заведения за предоставяне на грижи, по-специално за избягване и забавяне на ненужната или преждевременната институционализация, която засяга всеки четвърти, настанен в специализирана институция¹⁹. Кризата, предизвикана от COVID-19, блокира прилагането на планираните мерки за намаляване на разходите. Това предполага, че ще е възможно свръхинституционализацията да намалее допълнително, като същевременно се засили използването на качествени услуги за домашни грижи и се преодолеят финансовите пречки, ограничаващи достъпа до тези услуги за най-уязвимите групи. Бързото и амбициозно изпълнение на реформите ще спомогне за разсейването на опасенията, свързани с устойчивостта.

¹⁸ Европейска комисия, 2021, Доклад от 2021 г. относно застаряването: Икономически и бюджетни прогнози за държавите – членки на ЕС (2019–2070 г.), Институционален документ 148.

¹⁹ Devos C, Cordon A, Lefèvre M, Obyn C, Renard F, Bouckaert N, Gerkens S, Maertens de Noordhout C, Devleeschauwer B, Haelterman M, Léonard C, Meeus P (2019), Performance du système de santé belge – Rapport 2019 – Synthèse. Health Services Research (HSR). Bruxelles: Centre Fédéral d'Expertise des Soins de Santé (KCE). KCE Reports 313B. D/2019/10.273/33.

- (21) Белгийската данъчна система се характеризира с голяма данъчна тежест върху труда, със сравнително високи ставки и тесни данъчни етажи. Това ограничава реалната прогресивност на данъчната система и допълнително отслабва участието на пазара на труда. Въпреки че данъчната реформа от 2016 г. намали данъчната тежест върху труда за лицата с най-ниски доходи, данъчната тежест остава най-силна в Съюза за лицата, получаващи средна работна заплата. Високото данъчно облагане на труда може също така да обезкуражи участието в ученето през целия живот. Освен това съществува риск някои особености на системата за обезщетения при безработица да намалят стимулите за работа за търсещите работа, както и ефективността на политиките за активизиране. Сложността на социалното подпомагане и ограничените възможности за съчетаване на доходи от труд и социални помощи също могат да създадат демотивиращи фактори за започване на работа, по-специално за лицата със слаб потенциал да реализират доходи. Освен това, отчасти като компенсация за високите данъчни ставки, данъчните основи се подкопават от многобройни освобождавания, приспадания и намалени ставки, които водят до загуби на ефективност и до изкривявания. Някои особености на данъчната система допринасят за изкривяване на избора на инвестиции и водят до свръхинвестиции в определени активи. Например наемите от недвижими имоти се облагат с по-ниски данъци, а лихвите по жилищните кредити за второ жилище се приспадат от данъците. Освен това данъчните стимули за спестяванията и тромавата структура на данъчните правила, приложими към дългосрочните спестовни и пенсионни схеми, създават пречки пред по-доброто разпределение на капитала. Данъкът върху сметките за ценни книжа, въведен със закона от 17 февруари 2021 г., също действа като възпиращ фактор за инвестиране във финансови инструменти. Освен това съществува възможност за създаване на екологично данъчно облагане чрез намаляване на субсидиите за изкопаеми горива и насърчаване на инвестициите в нисковъглеродната икономика. Например промяна в акцизите върху изкопаемите горива, използвани за отопление (напр. газол и природен газ), които са ниски в сравнение с тези за електроенергията, би насърчило инвестициите в нисковъглеродни отоплителни решения. За справянето със задръстванията може да се прибегне до варианти на политиката, като например въвеждане на пътни такси за частни автомобили (както и за камиони), като същевременно се гарантира достатъчно предлагане на обществен транспорт (в Белгия средният брой часове, прекарани годишно в задръствания, е сред най-големите в Съюза). Това би могло също да спомогне за намаляване на емисиите на парникови газове, които не са обхванати от схемите за търговия с емисии. Комбинацията от изместването на данъчната тежест от труда и разширяването на данъчната основа би могло да подобри справедливостта на данъчната система, да стимулира заетостта, както и да насърчи постигането на социални и екологични цели.

(22) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към същия регламент планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции с примерен график за изпълнението, който да приключи до 31 август 2026 г. Те спомагат за преодоляването на всички или на значителна част от икономическите и социалните предизвикателства, очертани в специфичните за държавата препоръки, отправени от Съвета до Белгия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., в допълнение към всички специфични за държавата препоръки, отправени до датата на приемане на плана за възстановяване и устойчивост. По-специално се очаква планът за възстановяване и устойчивост на Белгия да спомогне за преодоляването на значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. За да се подобрят качеството и ефикасността на публичните разходи, в плана за възстановяване и устойчивост на Белгия е предвидено прегледите на разходите да бъдат систематично интегрирани в циклите на бюджетно планиране на всички равнища на управление. На фона на нарастващите публични разходи за пенсии в плана е предвидена пенсионна реформа, която има за цел, наред с другото, да подобри финансовата и социалната устойчивост на пенсионната система. Планът за възстановяване и устойчивост на Белгия съдържа и няколко мерки за справяне с предизвикателствата на пазара на труда и за укрепване на социалната интеграция и интеграцията на пазара на труда на уязвимите групи, като например хората с мигрантски произход, жените, младите хора, хората с увреждания и хората, изложени на риск от цифрово изключване. Според плана за възстановяване и устойчивост Белгия ще осигури разгръщането на 5G. Планът за възстановяване и устойчивост на Белгия съдържа също реформа на схемата за данъчно облагане на служебните автомобили, чиято цел е автомобилните паркове на предприятията да бъдат напълно електрифицирани.

- (23) Изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Белгия се очаква да допринесе за постигането на по-нататъшен напредък в екологичния и цифровия преход. Мерките в подкрепа на целите в областта на климата в Белгия представляват 49,6 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства, докато мерките в подкрепа на целите в областта на цифровите технологии възлизат на 26,6 % от общия размер на отпуснатите по плана за възстановяване и устойчивост средства. Пълното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие със съответните ключови етапи и цели ще помогне на Белгия да се възстанови бързо от последиците от кризата с COVID-19, като същевременно укрепи своята устойчивост. Системното участие на социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на плана за възстановяване и устойчивост, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.
- (24) Белгия все още не е представила споразумението за партньорство, предвидено в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета²⁰, както и останалите програми в областта на политиката на сближаване, предвидени в същия регламент. В съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060 Белгия трябва да вземе предвид съответните специфични за нея препоръки при програмирането на фондовете на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г. Това е предварително условие за подобряване на ефективността и максимално увеличаване на добавената стойност на финансовата подкрепа, която ще бъде получена от фондовете на политиката на сближаване, като същевременно се насърчават координация, взаимно допълване и съгласуваност между тези фондове на политиката на сближаване и други инструменти и фондове на Съюза. Успешното прилагане на Механизма за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване зависи и от премахването на пречките пред инвестициите в подкрепа на екологичния и цифровия преход и балансираното териториално развитие.

²⁰ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

(25) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, Белгия е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с нейния пазар на труда и образователната ѝ система. Рекордно големият процент на незаемите работни места в Белгия показва, че работодателите срещат все по-големи трудности да наемат служители с подходящите умения. Недостигът на работна ръка засяга всички равнища на умения и продължава да се среща в различни сектори, сред които информационните и комуникационните технологии, образованието, сектора на грижите и строителството. По-специално твърде малко са дипломираните в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ), както сред завършилите гимназиален етап на средното образование по професионални програми, така и сред завършилите висше образование. Несъответствията между търсените и предлаганите умения се обясняват и със слабото участие в обучението за възрастни, по-специално за слабообразованите, за които повишаването на уменията би могло да разкрие по-добри възможности за заетост. В рамките на плана за възстановяване и устойчивост ще бъдат въведени индивидуални сметки за обучение и индивидуални права на обучение за служителите. Въпреки това делът на разходите за активни политики по заетостта, предназначени за обучение, е ограничен, макар и нарастващ, и само малка част от търсещите работа преминават обучение, свързано с позиции, изпитващи недостиг на работна ръка. Отстраняването на недостига на работна ръка и несъответствието между търсените и предлаганите умения е ключов лост за преминаването към цифрова трансформация и за осъществяване на екологичния преход, както и за постигане на водещите цели на Съюза за 2030 г. в областта на заетостта и уменията.

- (26) Предвид на недостига на работна ръка и несъответствията между търсените и предлаганите умения опасенията се отнасят по-специално до резултатите и приобщаващия характер на образователната система, включително с оглед на големите публични разходи за образование²¹. Разликите в образователните резултати са тясно свързани със социално-икономическия и мигрантския произход на учениците и са сред най-силно изразените в Съюза, което води до неравенство в образованието. Повече от една трета от младите хора с увреждания не завършват средното си образование. Освен това само 6,2 % от учениците са участвали в учене в процеса на работа в Белгия през 2019 г., което е доста под средното за Съюза (29 %). Повишаването на адекватността на системите за професионално образование и обучение (ПОО) спрямо пазара на труда е особено необходимо във Френската общност, тъй като само една трета най-популярните възможности за професионално образование и обучение (ПОО) в рамките на средното образование подготвят за професии с недостиг на работна ръка. Като цяло в Белгия продължават да са налице опасения относно привлекателността на ПОО като пример за високи постижения, както се вижда от големия дял от населението с отрицателно възприятие за ПОО. Укрепването на учителската професия ще спомогне за задържането на учителите и за намаляването на нарастващия недостиг на квалифицирани учители. Това представлява особено предизвикателство за училищата в неравностойно положение, което създава риск от допълнително задълбочаване на съществуващите неравенства в образователната система. Въпреки вече предприетите мерки, привлекателността на учителската професия ще бъде засилена, като се осигури по-добро първоначално образование и непрекъснато професионално развитие, както и чрез разработване на по-гъвкави и привлекателни възможности за професионално развитие.
- (27) В отговор на мандата, възложен от държавните и правителствените ръководители на Съюза във Версайската декларация, предложението на Комисията за план REPowerEU има за цел постепенно да бъде премахната зависимостта на Съюза от вноса на изкопаеми горива от Русия във възможно най-кратък срок. За тази цел в диалог с държавите членки Комисията се стреми да определи най-подходящите проекти, инвестиции и реформи на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза. Целта на тези мерки е да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да се замени вносът на изкопаеми горива от Русия.

²¹ ОИСП – резултати от PISA за 2018 г., том 1.

(28) Около 70 % от brutното вътрешно потребление на енергия в Белгия се покрива от вноса на изкопаеми горива. По данни от 2020 г. зависимостта от вноса на изкопаеми горива от Русия е 30 % за суровия нефт (дял от целия внос), по-висока от средната стойност за ЕС-27 (26 %) и сравнително по-слаба за природния газ (7 % спрямо 44 % за Съюза) и за въглищата (39 % спрямо 54 %) ²². Дяловете в енергийния микс на нефта (39 % от brutното вътрешно потребление срещу 33 %) и природния газ (30 % срещу 24 %) са над средните за Съюза, докато дялът на въглищата е по-малък (5 % срещу 11 %). Дялът на ядрената енергия в енергийния микс е 16 % от brutното вътрешно потребление. Енергията от възобновяеми източници е представлявала едва 13 % от крайното потребление на енергия през 2020 г. Белгия ще трябва да предприеме значителни допълнителни стъпки, за да ускори разработването на възобновяеми енергийни източници, за да постигне напредък към неутралност по отношение на климата през 2050 г. и за да намали зависимостта си от вносни изкопаеми горива. Разработването на проекти за вятърна енергия на сушата и свързаното с това разширяване на електроенергийната мрежа обаче са особено затруднени от дългото забавяне на разрешителните за строеж поради многобройни, повтарящи се и продължителни процедури за обжалване. Необходимото съгласуване между всички равнища на управление (федерално, регионално, местно) на целите и стратегията за постигане на целите на Белгия в областта на възобновяемите енергийни източници ще осигури по-ясна рамка за инвеститорите, ще намали броя на обжалванията и ще ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници и свързаното с това укрепване на мрежата. Освен това издаването на разрешителни може да бъде улеснено чрез укрепване на капацитета на апелативните органи и приемане на допълнителни мерки за намаляване на продължителността на процедурите по обжалване и вероятността от последователни обжалвания, чрез облекчаване на ограниченията в близост до летища, радарни и военни зони и чрез актуализиране на изискванията за минимално разстояние (за вятърните турбини). Въвеждането на пространствено планиране, в което се взема предвид ресурсният потенциал на териториите, и по-голямото участие на общините в проекти за производство на енергия от възобновяеми източници биха могли да повишат приемливостта сред местните жители.

²² Евростат (2020), дял на руския внос спрямо общия внос на природен газ, суров нефт и въглища. За средните стойности за ЕС-27 общият внос се основава на вноса извън ЕС-27. За Белгия целият внос включва търговията в рамките на ЕС. Суровият нефт не включва рафинираните нефтопродукти.

Потенциалът на покривната слънчева енергия (както за малките, така и за големите инсталации) би могъл да се използва по-добре чрез приемането на рамкови условия, които да са предвидими и достатъчни за стимулирането на собственото потребление, споделянето на енергия и оптимизацията на потреблението. За да се вземе предвид по-големият брой разнообразни енергийни източници в електроенергийната мрежа, ще е особено важно тя да бъде укрепена и рационализирана. Препоръчва се инвестициите в нова инфраструктура и мрежи, свързани с природния газ, да бъдат съобразени с бъдещето, когато това е възможно, за да се улесни тяхната дългосрочна устойчивост чрез бъдеща промяна на предназначението им за устойчиви горива.

- (29) Сред допълнителните начини да бъде повишена още повече енергийната ефективност и намалено потреблението на енергия, емисиите и зависимостта от изкопаеми горива са инвестициите във веригата за създаване на стойност в областта на водорода, енергийното саниране и декарбонизацията на сградите. Това означава, че субсидиите да се пренасочат към нисковъглеродни отоплителни източници и да се въведат или ускорят регионални забрани за инсталиране на горивни котли, захранвани с мазут или газ, в нови сгради. Преминаването към друго гориво ще бъде улеснено, ако се намали потреблението на енергия и се увеличат подобренията на енергийната ефективност (чрез насърчаване на основното саниране) едновременно с преминаването към друго гориво. За постигането на съответствие с целите „Подготвени за цел 55“ в Белгия ще е необходима още по-голяма амбиция по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове, увеличаването на енергията от възобновяеми източници и повишаването на енергийната ефективност. В областта на транспорта големият дял на използването на частни автомобили представлява голяма част от потреблението на нефт в Белгия. Насърчаването на екологосъобразната мобилност (например колоездене и споделена мобилност) и използването на обществен транспорт, включително чрез подобряване на услугите за обществен транспорт, ще спомогне да намалее използването на частни автомобили и свързаното с това потребление на нефт.

- (30) Въпреки че ускоряването на прехода към неутралност по отношение на климата и премахването на изкопаемите горива ще доведе до значителни разходи за преструктуриране в няколко сектора, Белгия може да използва Механизма за справедлив преход в контекста на политиката на сближаване, за да смекчи социално-икономическото въздействие на прехода в най-засегнатите региони. Освен това Белгия може да използва Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета²³, за да подобри възможностите за заетост и да засили социалното сближаване.
- (31) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2022 г., като становището му²⁴ е изразено в препоръка 1.
- (32) С оглед на тясната взаимнообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръките, съдържащи се в препоръката от 2022 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Белгия това е отразено по-специално в препоръки 1, 2 и 3 по-долу.

²³ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

²⁴ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

ПРЕПОРЪЧВА на Белгия да предприеме следните действия през 2022 г. и 2023 г.:

1. Да гарантира, че през 2023 г. фискалната политика ще е разумна, по-специално като ограничи нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален растеж на производството, като вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими по отношение на покачването на цените на енергията, както и във връзка с хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и осигуряване на надеждно и постепенно намаляване на дълга и фискална устойчивост в средносрочен план чрез постепенна консолидация, инвестиции и реформи. Да даде приоритет на реформите за подобряване на фискалната устойчивост на дългосрочните грижи, включително чрез насърчаване на икономически ефективното използване на различните заведения за полагане на грижи. Да реформира данъчната система и системата на социалните обезщетения, за да намалят демотивиращите фактори за работа чрез изместване на данъчната тежест от труда и опростяване на данъчната система и системата на социалните обезщетения. Да намали данъчните разходи и да направи данъчната система по-неутрална по отношение на инвестициите.
2. Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и цели, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 13 юли 2021 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021–2027 г., за да приключи преговорите с Комисията, а след това да започне да ги изпълнява.
3. Да преодолее недостига на работна ръка и несъответствието между търсените и предлаганите умения, по-специално като подобри резултатите и приобщаващия характер на системата за образование и обучение, да подобри качеството и адекватността на професионалното образование и обучение спрямо пазара на труда и да създаде по-гъвкави и привлекателни пътища за професионално развитие и обучение за учителите.

4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива, като увеличи подобренията на енергийната ефективност и намали използването на изкопаеми горива в сградите, насърчава използването и наличността на обществен транспорт и екологосъобразна мобилност и ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници и свързаната с тях мрежова инфраструктура, като рационализира още повече процедурите за издаване на разрешения, включително като съкрати продължителността на процедурите за обжалване и приеме рамкови условия за насърчаване на инвестициите в инсталации за слънчева енергия.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета

Председател
